

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

06.10.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[Investor.bg](https://investor.bg)

✓ К. Бошов: Скептичен съм, че от данък „свръхпечалба“ хазната ще събере 1,4 млрд. евро от секторите

Скептичен съм, че от данък „свръхпечалба“ хазната ще може да събере 1,4 млрд. евро от всички сектори – посланията, които се дават към инвеститори, акционери и потребители са толкова негативни, че елиминират ползите за фиска. Това мнение изрази **Кирил Бошов, зам.-председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и главен изпълнителен директор на застрахователния подхолдинг Евроинс Иншурънс Груп**, в предаването „Бизнес Старт“ по Bloomberg TV Bulgaria.

„На застрахователния сектор в България му предстоят едни 4-5 години минимум, в които той не трябва да разпределя сериозни дивиденди, за да достигне европейските покрития за платежоспособност“, посочи той и призова да бъдат оставени на спокойствие застрахователите, „за да поемат шоковете, които предстоят през идните години“.

Според него данък „свръхпечалба“ трябва да бъде компенсиран и това може да стане по два начина, които не са в полза на потребителите. „Единият е да се ограничи предлагането на застрахователни продукти (свиване на дейността), а другият – да се повишат цените“, коментира Бошов.

По думите му има два вида данъчни промени, представени в проектите на различните закони. Едната част от тях създава доста позитивни мерки, както за средата, така и за бизнеса и фиска. „Другите, които са в посока на въвеждане на данък свръхпечалба (33% за 2027 г. за банки, застрахователи, телекоми и др.), действат точно в обратна посока, която не помага българската данъчна среда да продължи да се счита за конкурентна в света, в който работим и се развиваме“, посочи Бошов.

Той подчерта, че понятието „свръхпечалба“ е нещо относително. „По никакъв начин не може да се тълкува, че застрахователният сектор реализира някаква извънредна печалба – конкуренцията е жестока, маржовете са изключително ниски. В нередки случаи печалбата се формира от операциите на финансовите пазари“, обясни той и напомни, че освен това да се смесват „три що-годе нормални години за сектора (2023, 2024 и 2025 г.) с две ковид години“, според него е неправилно, тъй като изкривява базата.

Той обаче изтъкна, че има примери, в които правителството чува мнението на бизнеса и се надява така да направи и с предложението за данък „свръхпечалба“.

[Акцент.бг](https://akcentt.bg)

✓ АИКБ предлага данъкът от 7% да важи само върху допълнителната стойност на ваучерите

Предложеният от правителството данък от 7% върху ваучерите за храна облага не само увеличението от сегашните 102 евро под формата на ваучери до предложени нов лимит от 200 евро, а и частта, която досега е била напълно необлагаема. Това може да намали стимулите за работодателите да дават ваучери, гласи становище на **Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ)** по подготвените от правителството промени в данъчните закони.

АИКБ предлага данъкът от 7% да важи само върху допълнителната стойност на ваучерите над действащия досега необлагаем размер. Друг възможен вариант, ако Министерство на финансите държи облагането да обхваща цялата стойност на ваучера, е ставката на данъка да бъде значително по-ниска - 3,5%, заявяват от АИКБ. Така ще има допълнителни приходи в бюджета без да бъде поставено под риск широкото използване на ваучерите.

Работодателската организация не подкрепя предложеното от правителството облагане на т. нар. "свръхпечалба" и смята, че текстовете трябва да бъдат преработени. Понятието "свръхпечалба" не може да бъде сведено само до ръст на счетоводната печалба. Фирма може да увеличи печалбата си вследствие на увеличен оборот, инфлация, придобиване на друго предприятие, разширяване на производствения капацитет, нови инвестиции или подобряване на производителността.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ България и още 16 държави членки на ЕС се обявиха за запазване на средствата на Кохезионната политика в новата Многогодишна финансова рамка

Министър-председателят Румен Радев и лидерите на още 16 държави членки на Европейския съюз се обявиха за запазване на финансирането за Кохезионната политика в следващата Многогодишна финансова рамка за периода 2028–2034 г. Това съобщиха от правителствената пресслужба.

В съвместно писмо до председателя на Европейския съвет Антонио Коща и до министър-председателя на Ирландия Михол Мартин, чиято държава е ротационен председател на Съвета на ЕС, европейските лидери настояват средствата за Политиката на сближаване и Общата селскостопанска политика да бъдат запазени. В писмото се посочва, че намаляването на финансирането не само че няма да модернизира европейския бюджет, а ще го отслаби и ще създаде риск от подкопаване на обществената подкрепа за европейския проект.

Лидерите на 17-те страни членки акцентират върху значението на двете дългогодишни политики за икономиките в целия Европейски съюз - те насърчават сближаването между държавите и регионите, укрепват единния пазар и допринасят за конкурентоспособността и продоволствената сигурност на Европа. Целите на Политиката на сближаване и Общата селскостопанска политика са по-актуални от всякога, се посочва още в писмото.

Държавите членки настояват новите приоритети на ЕС в контекста на нарастващите предизвикателства в сферата на сигурността и отбраната, конкурентоспособността, енергийната сигурност и устойчивостта, да бъдат подкрепени с адекватни допълнителни ресурси, без това да става за сметка на финансирането за Кохезионната политика и селското стопанство.

Страните заявяват готовност за конструктивна работа по приходната част на бюджета, включително по предложенията за нови собствени ресурси, както и по други възможности за осигуряване на необходимото финансиране за новите европейски приоритети.

В заключение 17-те държави членки призовават Ирландското председателство да вземе предвид позицията им при подготовката на следващата Преговорна рамка и заявяват готовност да работят за амбициозна, балансирана и адекватно финансирана Многогодишна финансова рамка за периода 2028–2034 г.

✓ Достъп до гориво, освободено от данък: Тръмп разреши всеки да купува "червен дизел"

Президентът на Съединените щати Доналд Тръмп подписа изпълнителна заповед, с която разрешава на всеки американец да купува дизелово гориво, освободено от данъци.

На митинг в Небраска, той заяви, че с решението му ще бъдат спестени милиони долари и ще бъдат намалени цените на стоките. Тръмп призна, че не знае точно какво означава "червен дизел". По състав той е същият като обикновения, но е оцветен в червено, за да се отличава, че е предназначен за използване извън пътя - предимно за трактори или промишлени стоки.

Цените на дизеловото гориво скочиха рязко в Съединените щати през последните месеци. Преди войната в Иран, един галон се продаваше за 3,76 долара. А през септември достигна рекордните 6,53 долара за галон.

✓ Слив на промишлените поръчки в Германия през август с над 10%

През август 2026 г. индустриалните поръчки в Германия се сринаха изненадващо рязко, отразявайки драматичния спад при поръчки за въздухоплавателни средства, кораби, влакове и военни превозни средства, показват данни на немската федерална статистика Destatis.

Поръчките за промишлено производствени стоки спаднаха с 10,6% спрямо юли, когато се повишиха с 3,2%, докато осреднените пазарни очаквания бяха за далеч по-скромно понижение с 1 на сто.

Това е най-солидният им спад от януари 2026 г., когато се понижиха с 11,5%, като той се дължи най-вече на слив с 61,5% при поръчки за въздухоплавателни средства, кораби, влакове и военни превозни средства, след като през юли беше отчетен мащабен ръст на този тип големи поръчки (скок със 129,4% спрямо юни 2026 г.).

Изключвайки тези големи поръчки обаче, промишлените поръчки през август се свиха с едва 0,1 на сто спрямо предходния месец.

През август търсенето отслабна при инвестиционните стоки (спад с 15,3%), при междинните стоки (с 2,6%) и потребителските стоки (с 7,3%).

Вътрешното търсене на промишлени поръчки в Германия се срина през август със 17,3% на месечна база, докато чуждестранните поръчки се понижиха с 5,4% спрямо юли, като тези от останалите страни от еврозоната отбелязаха спад с 5,4%, а тези от останалия свят (извън еврозоната) - с 5,5 на сто.

При по-малко волатилната тримесечна база - от юни до август, промишлените поръчки в Германия се увеличиха с 1,3% спрямо предходните три месеца.

Спрямо година по-рано новите поръчки през август нараснаха с 2,7% след повишение с 14,6% през юли 2026 г.

✓ Теглят номерата на изборните машини за проверка и удостоверяване

В Министерството на иновациите и дигиталната трансформация ще бъдат изтеглени публично серийните номера на машините за гласуване, които ще бъдат удостоверявани за съответствие, за предстоящите президентски избори на 25-ти октомври.

Това ще се случи в присъствието на министър Иван Василев, като целта е да се гарантира прозрачността на изборния процес. Тегленето на номерата на машините се извършва публично и на случаен принцип като се избира определен брой устройства, чийто софтуер и хардуер ще подлежат на обстойна техническа проверка и тестове от компетентните институции преди изборния ден.

Процедурата се организира от Министерството на иновациите и дигиталната трансформация в присъствието на представители на Централната избирателна комисия и Обществения съвет към ЦИК, на Българския институт за стандартизация и на Института по метрология, на парламентарно представените партии и на партиите, регистрирани за участие в изборите за президент и вицепрезидент, както и на инициативните комитети.

Списъкът с номерата на всички близо 9400 машини за гласуване, които бяха използвани и на парламентарните избори през април, беше предаден от Централната избирателна комисия на министерството вчера.

✓ Населението на ЕС може да достигне пик още през 2029 г., което е лоша финансова новина

Със застаряването на населението в западните държави по-малкото работници и повечето разходи ще натоварят публичните финанси, предупреждават от агенцията за кредитен рейтинг Moody's, цитирани от CNBC.

Европа е изправена пред най-трудните аспекти на тази демографска промяна. Според Европейската комисия се очаква населението на Европейския съюз да достигне своя пик още през 2029 г., „след което ще започне продължителен спад“.

Бюрото за преброяване на населението на САЩ не очаква американското население да достигне пик преди 2080 г. според основната прогноза или преди 2043 г. според сценария с ниска имиграция. Но ако се изключи влиянието на имиграцията, спадът на населението вече е започнал.

От Moody's обаче отбелязват, че фискалният натиск, произтичащ от застаряването, се проявява много преди самото население реално да започне да намалява.

Понастоящем икономиките от Г-7 разполагат с около трима души в трудоспособна възраст на всеки човек над 65 години. Очаква се до 2050 г. това съотношение да спадне до около двама души, което ще окаже допълнителен натиск върху икономическия растеж и публичните финанси, включително върху здравеопазването, посочват от Moody's.

Застаряването на населението влияе на икономиките чрез забавяне на икономическия растеж, засилване на натиска върху публичните финанси заради разходите за пенсии и грижи, промени в потребителското търсене, както и чрез изменения в реалните лихвени проценти и доходността на държавните ценни книжа, заяви Оливие Шемла, вицепрезидент по кредитните стратегии и стандарти в Moody's пред CNBC.

В по-ранен доклад Moody's прогнозира, че застаряването на населението в световен мащаб ще окаже фундаментално въздействие върху световната икономика и ще наложи вземането на трудни политически решения.

Макар че нарастването на населението дълго време е било двигател на икономическия растеж и фактор за добра кредитоспособност, спадът в раждаемостта и безпрецедентната скорост на промяна във възрастовата структура сега променят тази картина, отбелязват от Moody's.

„По-малкият брой работещи ще ограничи производствения капацитет, докато по-малкият брой домакинства и потребители ще отслаби търсенето. В резултат на това държавите ще трябва да разчитат повече на производителността, за да поддържат растежа“, се посочва в доклада.

Въздействието на изкуствения интелект

Изкуственият интелект (AI) и повишената производителност могат само частично да компенсират дългосрочното предизвикателство, свързано със застаряването на работната сила, заяви Шемла.

„Това е частичен смекчаващ фактор, тъй като със сигурност е възможно да се замени и подсили страната на предлагането в икономиката както във фабриките, така и в сферата на услугите, но същевременно роботите не потребяват – поне засега - така че от страна на търсенето ще продължи да съществува този дефицит, който ще забави растежа“, добави той.

Става въпрос не само за Европа и САЩ; развиващите се икономики също застаряват бързо. Делът на хората на възраст 65 и повече години в Китай се е удвоил от 7% на 14% през последните две десетилетия, като Бразилия, Тайланд и Турция следват подобна тенденция.

Тези държави ще трябва да поемат разходите, свързани със застаряването при много по-ниски нива на доходите в сравнение с развитите икономики, които са преминали през този процес по-рано, се казва в доклада, като се отбелязва, че в Европа същата промяна е отнела няколко десетилетия.

✓ Кредитният риск при френските банки нарасна над нивата за големите им конкуренти в Европа

Цената на застраховането на облигациите на френските банки срещу неплатежоспособност надхвърли тази на други европейски кредитори, тъй като опасенията относно фискалната и политическата ситуация във Франция се прехвърлят върху кредитните пазари, предава Bloomberg.

Годишните разходи за защита на привилегирован дълг в размер на 10 млн. евро на Societe Generale за период от пет години достигнаха 103 хил. евро в понеделник, с около 16 500 евро повече от застраховането на сходен дълг, емитиран от Deutsche Bank, сочат събрани от Bloomberg данни. Към края на август цената за двете банки беше една и съща.

Средовете по суаповете за кредитно неизпълнение на BNP Paribas и Credit Agricole също са далеч над тези на големи банки във Великобритания, Германия, Швейцария и Испания, показват данните.

Спредовете по суаповете за кредитно неизпълнение на френските банки се разширяват значително над тези на европейските им конкуренти – фискалната несигурност се отразява на най-големите кредитори в страната.

Графика: Bloomberg LP

Разширяващата се разлика е следствие от фискалната и политическата нестабилност във Франция. Предложеният миналата седмица бюджет беше оценен като „оптимистичен“ от фискалния регулатор на страната. В допълнение инвеститорите са притеснени преди президентските избори следващата година, като обществени допитвания показват възможен балотаж между крайнодясната Марин льо Пен и крайнолевия Жан-Люк Меланшон.

Доходността по 10-годишните френски държавни ценни книжа отбеляза сериозен ръст през последните месеци, а премията, която инвеститорите изискват, за да държат тези книжа вместо еквивалентните германски облигации неотдавна достигна най-високото си ниво от кризата с държавния дълг в еврозоната насам.

„По-високите лихви, подновените фискални притеснения и нарастващата несигурност в крайна сметка нарушиха неотдашното спокойствие при кредитите в евро“, коментираха стратегите от ING Bank Йерун ван ден Брук и Тимъти Рахил в бележка до клиенти в понеделник. „Слабостта е най-силно изразена при френския риск, но се прехвърли и към периферните пазари“, допълват те.

Банките са пряко засегнати както чрез притежаваните от тях държавни ценни книжа, така и чрез експозицията на кредитите им към индиректните последици от икономическите политики. Спредовете по суаповете за кредитно неизпълнение на най-големите френски банки бяха по-високи от тези на европейските им конкуренти още преди септември, тъй като политическият риск тлееше от няколко години преди да ескалира през последните седмици.

Мениджър

✓ Сушата принуждава производителите на сирене и вино в Европа да адаптират бизнеса си

Климатичните промени принуждават производителите на известни европейски сирена и вина да адаптират вековни методи на производство, пише Rapporteur (бивш Euractiv).

Производителите на Abondance - популярно европейско сирене с плодови нотки и послевкус на лешник, бяха силно засегнати от лятото на 2026 г., считано за най-горещото в историята на Западна Европа.

Това сирене има статут на защитено наименование за произход от 90-те години на миналия век, което означава строга регионална принадлежност, традиционна рецепта и гаранция за качество и автентичност. Европейският съюз предоставя

защита и на определени продукти, известни като географски указания, които са придружени от строги правила за производство, чиято добавена стойност е призната на световните пазари.

„Когато сушата удари, ние бяхме първите, които пострадаха“, каза Жоел Виндре, директор на Асоциацията на сиренето „Abondance“.

Поради недостиг на сено, фермерите, произвеждащи сирене Abondant, бяха принудени да използват сеното, което обикновено складират за зимата. Вследствие на това френското правителство облекчи разпоредбите си за производство на сирене. Поради изменението на климата, по мнението Виндре, производителите ще трябва да „преосмислят всичко“, включително подобряване на изолацията на сградите, подобряване на управлението на пасищата и инвестиране в охладителни системи.

Строгите разпоредби за производството на вино, сирене и други регионални продукти често са свързани със системата за географски указания, предимно със Защитеното наименование за произход.

Изменението на климата е повлияло и на производителите на вино. В Италия и Испания гроздоберът се измества по-рано всяка година, за да се избегнат високи нива на алкохол, причинени от покачващите се температури.

Испанският регион Рибера дел Гуадиана реши през юли да премахне максималното ограничение за алкохол за своите продукти, за да адаптира разпоредбите си към „настоящия климатичен контекст“.

Адаптацията засегна и френското шампанско. Сушата след топъл февруари и пролетните слани принуди производителите да поискат временно изключение, позволяващо шампанското да съдържа до 15% алкохол, с 2% повече от обичайното.

„Когато гроздето достигна зрялост в началото на август, никой не беше готов“, казва френски производител.

„Започваме да събираме гроздето около 12 август, но трябваше да започнем осем дни по-рано“, добави той.

През август Euractiv съобщи, че сушата това лято е засегнала приблизително 38% от ЕС, принуждавайки животновъдите да използват преждевременно зимните си запаси от фуражи.

Както The Guardian писа, тежката суша в Испания е довела до значителен спад в реколтата от зърно. В Кастилия и Леон тя е била с 35% по-ниска от миналата година, с 49% по-ниска в региона на Мадрид и с 24% по-ниска в Андалусия.

Financial Times изчисли щетите, причинени от необичайно високи температури и горски пожари във Франция, Испания, Португалия, Гърция и Румъния. Според констатациите на публикацията, разходите за възстановяване на опожарените площи до предишното им състояние се оценяват на 3,1 милиарда евро.

✓ Световната банка предупреждава за рискове, свързани с концентрацията в сферата на изкуствения интелект

Световната банка повиши прогнозата си за икономическия растеж на региона Източна Азия и Тихоокеанския басейн на фона на подкрепата от износа на стоки, свързани с изкуствения интелект, като същевременно предупреди, че зависимостта от бума на технологията прави региона уязвим към евентуален обрат в глобалните разходи за технологии, предаде [CNBC](#).

Регионът обхваща 23 икономики, включително Китай, Виетнам, Индонезия, Малайзия и Тайланд.

Очаква се икономиката на региона да нарасне с 4,5% през тази година – с 0,3 процентни пункта повече спрямо прогнозата на банката от април, сочи най-новият доклад, публикуван във вторник. Прогнозира се растежът да се забави до 4,4% през 2027 г. и до 4,3% през 2028 г. Виетнам отбеляза най-значителното повишение на прогнозата сред големите икономики в региона – с 1,1 процентни пункта до 7,4%.

Силните позиции на региона обаче до голяма степен зависят от производството и износа на стоки, свързани с AI. Растежът на търговията, изключвайки стоките, свързани с изкуствения интелект, е бил „слаб или отрицателен“, отбелязват от банката. Тези продукти формират повече от половината от ръста на износа в повечето икономики от региона и над 70% в Малайзия, Филипините, Тайланд и Виетнам.

Според доклада Китай, Индонезия, Малайзия, Филипините, Тайланд и Виетнам са изнесли стоки, свързани с AI, на стойност 1,4 трилиона долара за 12-те месеца до края на април.

Официални данни показват, че износет на Южна Корея е нараснал с 83,5% през септември до рекордните 120,9 милиарда долара, като чиповете съставляват половината от тези доставки. Като доказателство за доминиращата роля на полупроводниците на пазара в страната, Световната банка подчертава, че само двама производители на чипове – Samsung и SK Hynix, са формирали 43% от стойността на референтния борсов индекс Kospi към края на април.

Рискът, свързан с AI, е по отношение на разходите. Капиталовите разходи, свързани с изкуствен интелект, са достигнали около 6% от БВП на САЩ – ниво, подобно на пика на инвестициите в информационни технологии през 2000 г., като настоящият цикъл „се развива по-бързо от всеки предходен и продължава да набира скорост“, посочват от банката. В

годишния си икономически доклад от юни Банката за международни разплащания предупреди, че мащабът и темпът на този подем наподобяват „дотком“ манията от 90-те години и други подобни спекулативни вълни.

Финансирането, движещо този подем, също се характеризира с по-ниска прозрачност. От планираните за периода 2025–2028 г. капиталови разходи за изкуствен интелект в размер на 2,9 трилиона долара, се очаква 800 милиарда долара да бъдат осигурени чрез частно кредитиране; делът на заемите, свързани с AI, в този сегмент е нараснал до 34% през 2025 г. спрямо средно 18% през предходните пет години. През настоящата година портфейлите за частно кредитиране отбелязаха обезценки, отлив на капитали и случаи на неизпълнение на задълженията.

Пазарите на частно кредитиране са „по-малко видими и не са били подложени на изпитание при сериозен икономически спад“, отбелязват от Световната банка.

Въпреки това, подхранваният от изобилна ликвидност подем в сферата на AI може да се забави вследствие на неотдавнашното затягане на финансовите условия, тъй като водещи централни банки повишават лихвените проценти за първи път от 2023 г. насам, се посочва още в доклада. Федералният резерв на САЩ повиши лихвите миналия месец – първото подобно действие от повече от три години насам, и сигнализира за още едно повишение през тази година.

Евентуална корекция не означава непременно крах на „суперцикъла“ при AI, а по-скоро, че инвестициите са „изпреварили реалното търсене“, отбелязват от организацията.

Забавяне на растежа в САЩ с 1 процентен пункт води до понижаване на растежа на другите нововъзникващи пазари с приблизително 0,6 процентни пункта, като въздействието върху инвестициите е около два пъти по-силно, посочват от организацията. „Забавяне, съсредоточено в сектора на AI, би имало съществено значение за Източна Азия предвид ключовата роля на региона във веригата за доставки на технологии за изкуствен интелект.“

Банковото финансиране представлява най-широкообхватната експозиция. Задълженията на банките, деноминирани в чуждестранна валута, се оказват значителни в някои държави – 29,2% от БВП в Малайзия и 20,7% във Филипините. Наскоро статистическата служба на Тайван повиши прогнозата си за растеж за 2026 г. от 9,6% на 11% поради търсенето на технологии с изкуствен интелект, като същевременно през юни предупреди, че „ако високотехнологичният сектор се сблъска с трудности, отрицателното въздействие върху местната икономика може да бъде по-голямо от очакваното“.

[Business.dir.bg](https://business.dir.bg)

✓ Инвеститорските нагласи в еврозоната се влошават

Настроенията сред инвеститорите в еврозоната се влошиха през октомври, само месец след като достигнаха най-високото си равнище от над 4 години. Това поставя под въпрос устойчивостта на очакваното икономическо възстановяване, показва проучване на германския институт "Сентикс", цитирано от Ройтерс.

Основният индекс за еврозоната се понижава до 2,7 пункта през октомври спрямо 5,1 пункта месец по-рано. Резултатът е и под очакваните от анализаторите 5 пункта. Спадът се дължи основно на по-песимистичните очаквания за икономиката. Оценката на инвеститорите за текущото състояние на икономиката обаче остава стабилна. Подиндексът, който измерва настоящата ситуация, се задържа на минус 3,3 пункта. В същото време показателят за икономическите очаквания пада с 5 пункта до 8,8 пункта.

"В Германия надеждите за възникващо икономическо възстановяване остават непокътнати, но и там наблюдаваме отслабване на очакванията, което не бива да бъде пренебрегвано", посочва "Сентикс".

Инвеститорските нагласи в Германия също се влошават. Основният индекс за страната се понижава до минус 3,6 пункта през октомври от минус 2,8 пункта през септември. Очакванията за германската икономика са отслабнали по-осезаемо. Съответният подиндекс пада до 8 пункта спрямо 12,3 пункта месец по-рано.

В същото време оценката за текущата икономическа ситуация в Германия се подобрява за 4-ти пореден месец. През октомври тя достига минус 14,5 пункта - най-високото ѝ равнище от май 2023 г.

Така данните показват разминаване между настоящото състояние на германската икономика и очакванията за бъдещето. Докато оценката за текущите условия постепенно се подобрява, инвеститорите стават по-предпазливи относно темпа на възстановяване през следващите месеци.

Проучването на "Сентикс" е проведено между 1 и 3 октомври сред 1030 инвеститори, от които 218 институционални.

✓ Основните износители на петрол запазват добива през ноември въпреки високите цени

7 от големите страни износителки на петрол се договориха да запазят добива си през ноември на сегашните нива, в момент, когато войната с Иран тласна цената на сорта Брент над 100 долара за барел, предаде AP.

В срещата участваха т.нар. група ОПЕК+ от Саудитска Арабия, Русия, Ирак, Кувейт, Казахстан, Алжир и Оман. Страните ще се срещнат отново на 1 ноември, за да преценят ситуацията на световния петролен пазар.

Военните действия срещу Иран, започнали на 28 февруари с американски и израелски удари, нарушиха глобалните доставки на петрол и доведоха до рязко поскъпване на суровината.

Междувременно страните от Г-7 обявиха в петък, че планират да освободят през следващите седмици 100 млн. барела петрол и петролни продукти от резервите си. Първоначално ще бъдат пуснати "значителни" количества дизел.

Цените на дизела в САЩ наскоро достигнаха рекордни нива, което увеличава разходите на фермери, превозвачи и потребители, които разчитат на горивото.

Г-7 обеща основната част от освобождаването на дизел да стане през първите 20 дни, а останалите количества да бъдат пуснати на пазара в рамките на 4 месеца.

3e-news.net

✓ България е начело в ЕС по ръст на цените на производител на месечна база през август

През август 2026 г. цените на производителите в еврозоната (PPI) се увеличиха с 1,9% в сравнение с предходния месец, когато те нараснаха с 1,6%, според обявените днес данни на Евростат. В сравнение с август миналата година цените се увеличиха с 8,2%.

В страните от ЕС цените също се повишиха с 1,9%, след увеличение от 1,4% през предходния месец. На годишна база цените се увеличиха с 8,0%.

Най-голямо увеличение на цените на производителите на месечна база се наблюдава в България и Естония (3,3%), Италия (3,1%) и Дания (3,0%).

На годишна база най-голямо увеличение е регистрирано в Ирландия (17,1%), България (16,8%) и Литва (14,6%). Спад е регистриран само в Люксембург (-7,9%).

✓ ЕС затяга вноса на стомана: ключови инфраструктурни проекти са изправени пред по-високи разходи и забавяне

Новите правила на ЕС за вноса на стомана от трети страни поставят под натиск сроковете, бюджетите и сигурността на доставките по стратегически енергийни и инфраструктурни проекти. Промяната е особено чувствителна за строителния сектор, където стоманата и желязото са ключови материали с предварително фиксирани технически параметри, количества и срокове за доставка.

Новият режим предвижда значително свиване на тарифните квоти и 50% мито върху количествата над тях. Безмитната квота за внос на стомана се намалява средно с около 47% спрямо досегашните нива, а митото за количествата над квотата се удвоява.

Това променя съществено условията за доставка на стомана и създава риск от по-високи разходи, забавяне на проекти и натиск върху вече договорени бюджети и срокове.

Основният въпрос, поставен от индустриалния и строителния сектор в публичната консултация на Европейската комисия, е как новият режим и по-високите мита ще се отразят на вече сключени договори и фиксирани бюджетни рамки.

Прилагането на мерките към вече договорени доставки може съществено да промени икономическите условия по проектите. Особено чувствителни са стратегическите публични инфраструктурни проекти, при които смяната на доставчик или продукт може да изисква нови технически оценки и одобрения. Това създава пряк риск от забавяне на изпълнението, оскъпяване на договорите и необходимост от допълнително публично финансиране.

Особено чувствителни са стратегическите енергийни и инфраструктурни проекти от национално и европейско значение, при които стоманените продукти трябва да отговарят на конкретни технически параметри и стандарти. Смяната на доставчик или продукт може да изисква нови технически оценки, промени в проектната документация и допълнителни одобрения, създавайки риск от забавяне на проектите и отразявайки се върху сигурността на доставките и развитието на трансграничната енергийна свързаност.

Затова браншовите организации настояват при прилагането на Регламента да бъде оценено въздействието му върху вече сключените договори и да бъдат предвидени подходящи преходни решения.

Предлага се и механизъм за индивидуално разглеждане на стратегически проекти, зависими от внос на продукти, обхванати от Регламента, когато необходимите материали не могат да бъдат осигурени от европейски производители. Подобен подход би позволил целите на мярката да бъдат постигнати, като същевременно се гарантира възможност за своевременното изпълнение на обществено значими проекти, касаещи сигурността и конкурентоспособността на европейските страни.

Позицията на Build Europe

Европейската асоциация Build Europe предупреждава, че по-високите цени на стоманата могат да дестабилизируют вече планирани проекти и договорени разходни рамки.

Според организацията оценката на риска за сигурността на доставките трябва да отчита спецификите на отделните пазари и продукти, а не да се основава единствено на общи данни за производствения капацитет.

Build Europe посочва, че новите квоти и по-високите мита могат да забавят стратегически инфраструктурни проекти в Европа и настоява за достатъчно дълги преходни периоди и практичен механизъм за бързо идентифициране и решаване на проблеми по веригите на доставки.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Германия и Франция настояват ЕС да получи нови инструменти за ограничаване на достъпа до единния пазар на държави като Китай.

- Германия и Франция настояват ЕС да получи нови инструменти, включително възможност да ограничава достъпа на държави до единния пазар.
- Пекин предупреди, че нови европейски търговски ограничения могат да предизвикат ответни мерки, а напрежението се засилва преди разговорите в Китай.
- Търговският дефицит на ЕС със стоки от Китай достигна 360,6 млрд. евро през миналата година и продължава да нараства.

Германия и Франция призовават ЕС да получи правомощия за ограничаване на достъпа на Китай и други държави до единния пазар, докато двете най-големи икономики в блока заемат по-твърда позиция преди преговорите в Пекин. Германия и Франция призовават Европейския съюз да приеме нови правомощия, с които да може да отреже Китай или други държави от единния си пазар, докато двете най-големи икономики в блока заемат по-конфронтационна позиция преди преговорите в Пекин.

Предложението е отправено в писмо, с което Bloomberg News разполага, изпратено в понеделник до председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен, която ръководи изпълнителния орган на ЕС.

„Нуждаем се от надежден инструмент в ръцете на Комисията, който да позволява решителна и системна реакция“, се казва в писмото, което предлага „мощни мерки, включително незабавно прекратяване на достъпа до вътрешния пазар, ако е необходимо“.

В него се призовава и за инструмент, който да принуди Европа да намали различните зависимости във веригите на доставки от чужди държави.

Макар в писмото Китай да не е посочен конкретно, ЕС в момента проучва начини да балансира отново търговските си отношения с втората по големина икономика в света. Подкрепата на Германия и Франция за тези предложения ще им даде значителна тежест преди срещата на върха на ЕС следващата седмица, на която лидерите ще обсъдят въпроса.

Предложенията станаха известни малко преди еврокомисарят по търговията Марош Шефчович да пристигне тази седмица в Пекин за два дни разговори с китайски представители, за да разбере каква е ситуацията преди предстоящото заседание на Европейския съвет.

Китай е в едноседмична почивка, а Министерството на външните работи на страната не отговори веднага на запитване за коментар извън работното време.

Какво казва Bloomberg Economics...

„Евтините китайски стоки се превръщат във все по-голям проблем за ЕС. Те може да помагат за ограничаването на ръста на потребителските цени, но Брюксел се опасява, че могат също да нанесат щети на ключови европейски индустрии.“

-Антонио Барозо

Пекин многократно е заплашвал с ответни мерки, ако ЕС въведе нови търговски инструменти или дискриминационни ограничения, насочени срещу китайски компании или продукти.

Китайското министерство на търговията предупреди миналата седмица, че нови мита върху стоките от страната могат да подкопаят търговските преговори с блока, като обеща да „отговори решително“, за да защити интересите на китайската индустрия.

Напрежението се засили преди разговорите, като нарастват рисковете противопоставянето да прерасне в пълномащабна търговска война. В събота Пекин започна антидъмпингово разследване срещу европейския износ на химикал, използван за производството на пестициди, фармацевтични продукти и бои, като се позова на неотдашните разследвания на ЕС срещу китайски химически продукти.

Германският канцлер Фридрих Мерц заяви, че предложението е разработено от Берлин и Париж, тъй като блокът е „сериозно засегнат“ от нелоялни търговски практики, а Комисията се нуждае от по-добри инструменти.

„Искаме да дадем възможност на Европейската комисия да действа бързо, когато е необходимо“, заяви Мерц пред журналисти в Берлин. „Недостатъкът на европейската търговска политика през последните години винаги е бил, че вземането на решения отнема твърде много време.“

Европа търси защита срещу търговския натиск

Нарастващият търговски дисбаланс на Европа с Китай | Дефицитът на ЕС в търговията със стоки с Китай възлиза на около 361 млрд. евро през миналата година

Германски представители, пожелали анонимност в съответствие с правителствения протокол, заявиха, че инструментът за достъп до пазара трябва да се разглежда като оръжие за втори удар при пълномащабна търговска война с държава като Китай. Той може например да бъде използван, ако Китай блокира изцяло износа на редкоземни материали, от които ЕС зависи за производството на съвременни технологии.

„Европейският съюз е изправен пред безпрецедентни предизвикателства“, се казва във френско-германското писмо, в което се посочва, че държавите превръщат търговията в оръжие и изкривяват пазарите. „Нуждаем се от спешни действия, за да се справим с тези заплахи, да диверсифицираме и да намалим рисковете.“

Освен за новите инструменти Германия и Франция призовават ЕС да действа по-агресивно, като разследва дали цели сектори, като химическата промишленост, пластмасите и хибридните автомобили, са изправени пред нелоялна конкуренция от силно субсидирани вносни стоки. Подобни разследвания могат да доведат до въвеждането на нови мита.

В момента сходните разследвания на ЕС обикновено са насочени към конкретни продукти, а не към цели сектори.

„ЕС реагира бавно по търговските въпроси - а Китай очевидно е основен фактор - но според мен в момента Европа е по-уязвима от Китай“, заяви Ник Туайдъл, главен пазарен анализатор в AT Global Markets в Сидни. „Ако Китай забрани износа на редкоземни материали, това може да навреди повече на Европа.“

Дефицитът с Китай продължава да се увеличава

Лидерите на ЕС възложи на Комисията през юни да възобнови диалога с Пекин за търговския дефицит на блока с Китай, който достигна 360,6 млрд. евро през миналата година и продължи да се увеличава през първата половина на 2026 г.

В отговор Шефчович започна нова серия от разговори с Пекин, започвайки с посещението на китайския министър на търговията Ван Вънтао в Брюксел през юни.

На тази среща двете страни поставиха краен срок през октомври за постигане на напредък по търговските разногласия, включително нарастващите дисбаланси, китайските ограничения върху износа и правата върху интелектуалната собственост.

Паралелно с това политиките в Брюксел проучват и възможни нови търговски мерки, които да позволят на ЕС да реагира по-бързо и с по-голяма сила на държави, които подкопават търговските отношения. Те разглеждат и мерки за насърчаване на диверсификацията на веригите за доставки.

„Част от реториката и позицията на ЕС вероятно са опити за укрепване на преговорните му позиции“, заяви Хомин Лий, стратег в Lombard Odier в Сингапур. „Действителната посока на двустранните търговски отношения трябва да бъде следена внимателно, за да се прецени по-добре какво реално ще се случи.“

✓ Великобритания може да последва митата на ЕС срещу китайските електромобили

- Обединеното кралство се готви да наложи вносни мита върху китайските електромобили, за да изпълни ключово изискване на Европейския съюз.
- Брюксел ясно заяви, че страната е изправена пред риск да бъде изключена от правилата за местен произход (статут „Произведено в Европа“), ако не предприеме действия по отношение на митата, поради опасения, че Обединеното кралство може да се превърне във „вратичка“ за навлизане на китайски стоки на европейския пазар.
- Въвеждането на вносни мита би било удар за китайските автомобилни производители – включително марки като BYD Co., MG (собственост на SAIC Motor Corp.) и Jaecoo (на Chery Automobile Co.) – които бързо разшириха присъствието си в Обединеното кралство.

Обединеното кралство се готви да наложи вносни мита върху китайските електромобили, за да отговори на ключово искане на Европейския съюз, съобщи вестник „Times“. Това е удар по група производители, чиито автомобили вече съставляват близо една четвърт от продажбите в страната.

Брюксел ясно заяви, че Обединеното кралство е изправено пред риск да бъде изключено от правилата за местен произход (т.нар. режим „Произведено в Европа“), ако не предприеме действия по отношение на митата, пише вестникът. Добавя се, че служители на ЕС се опасяват, че Обединеното кралство може да създаде възможност за заобикаляне на митата за китайския износ към Европа.

Произведено в Европа

Британските власти се опасяват от ответни мерки от страна на Китай срещу Jaguar Land Rover Automotive Plc, но са преценили, че потенциалните икономически последици от изключването от механизма „Произведено в Европа“ биха били много по-тежки, посочва „Times“, без да уточнява как е получена информацията.

Въвеждането на вносни мита от страна на Лондон би било пречка за китайските автомобилни производители. Марки като BYD Co., MG (собственост на SAIC Motor Corp.) и Jaecoo (на Chery Automobile Co.) се разрастват бързо в Обединеното кралство, където не са обект на допълнителните мита за електромобили, действащи в момента в ЕС. През септември китайските коли заеха 23% от пазара на нови автомобили в страната, като моделът Jaecoo 7 стана най-продаваният нов автомобил.

В социалните мрежи този SUV модел, чиято начална цена е около 30 000 паунда (39 725 долара), получи прякора „Temu Range Rover“ – препратка към китайския сайт за евтини стоки, тъй като се възприема като по-евтина версия на британската луксозна марка.

В ЕС китайските марки разширяват присъствието си чрез хибридни автомобили, които все още не са обект на мита. В много случаи техните електромобили остават конкурентоспособни дори след налагането на мита. Компании като BYD също така организират местно производство, за да избегнат плащането на налозите.

Субсидиите

Междувременно Европейската комисия предложи въвеждането на правила за местен произход с цел защита на своята индустрия. Тези мерки биха могли да ограничат ключови субсидии само до превозни средства, произведени в рамките на блока, и да изключат дейността на производители като Land Rover и Nissan Motor Co. във Великобритания.

За да се осигури равно третиране, Обединеното кралство може да се наложи да въведе мита върху вноса на китайски електромобили, заяви миналия месец представител на ръководството на Nissan.

Вероятно нарастващите търговски бариери няма да откажат китайските автомобилни производители от стремежа им към износ, тъй като на вътрешния им пазар продължава ожесточената ценова конкуренция.

„Митата идват и си отиват, но това няма да промени инвестициите ни в Обединеното кралство“, заяви наскоро пред журналисти Виктор Джан, управляващ директор за Обединеното кралство на марките Jaecoo и Omoda (които също са собственост на Chery). „Тук сме, за да останем.“

Капитал

✓ Над 4.85 млрд. евро ще струва зеленият преход на тежката индустрия в България

Над 4.85 млрд. евро инвестиции ще бъдат необходими за декарбонизация на енергоинтензивната индустрия в България. Това показва изготвената пътна карта от Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК), която беше представена в края на миналата седмица. Оценката е направена на базата на подготвени от предприятията проекти по сегашни цени, но към момента на изпълнението им сумата ще нарасне с натрупаната инфлация.

Ефектът се очаква да бъде спестяване на 6.6 млн. тона въглеродни емисии годишно, което означава практически пълна декарбонизация на индустрията. Успехът на прехода обаче зависи от няколко ключови фактора - достъп до конкурентна нисковъглеродна енергия, развитие на нови технологии и осигуряване на инфраструктура, финансиране и предвидими правила.

Напредък досега и следващите стъпки

В основата на пътната карта е анализ на 11 компании от черната и цветната металургия, химическата промишленост и циментовото производство. Сред тях са "Стомана индъстри", "Аурубис България", "София мед", КЦМ, "Агрополихим", "Солвей Соди", "Неохим", "Биовет", "Холсим България", "Титан Златна Панега" и "Хайделберг матириълс Девня". Между 2018 и 2022 г. тези предприятия са намалили емисиите си с 12.8%. Следващите стъпки към целите за 2030, 2040 и 2050 г. обаче изискват структурни инвестиции, които са по-скъпи и технологично по-сложни от досегашните мерки.

Различната структура на емисиите предполага и различни решения за отделните производства. При цимента преобладават процесните емисии, свързани със самото производство, при химическата промишленост значителни са както процесните, така и емисиите от изгаряне на горива, а при металургията важна роля има потребяваната електроенергия. Общо приблизително по 40% от емисиите на разглежданите предприятия са горивни и процесни, а останалите 20% са непреки емисии от електропотреблението.

Затова пълната декарбонизация на индустрията до 2050 г. изисква и декарбонизация на електропроизводството. За намаляването на преките емисии пътната карта предвижда използване на водород, улавяне, използване и съхранение на въглероден диоксид (CCUS), както и изграждане на индустриални хъбове с обща инфраструктура и взаимно оползотворяване на отпадните потоци. Особено съществена е ролята, отредена на малките модулни реактори (SMR) - на тях се разчита за 63% от общото прогнозирано намаление на емисиите. Това поставя значителна част от очаквания резултат в зависимост от технология, чието широко промишлено приложение предстои да бъде доказано.

"Следващата фаза на декарбонизацията изисква нови технологии, значителен капитал и достъпна нисковъглеродна енергия", заявява председателят на управителния съвет на БФИЕК Константин Стаменов. По думите му индустрията е готова да инвестира, но се нуждае от предвидими правила и работещо партньорство с държавата. Залогът е намаляването на емисиите да бъде постигнато при запазване на производството, заетостта и мястото на България в европейските индустриални вериги.

Преход под условие

Преходът е разделен на три етапа, но възможността да бъдат изпълнени вторият и третият зависи от подготовката до 2030 г. Дотогава проектите трябва да имат осигурено финансиране и разрешителни, а ключовата инфраструктура да бъде в процес на изграждане. Според БФИЕК именно създаването на тази основа ще определи дали България ще влезе подготвена в следващата фаза на декарбонизацията. "Преходът предстои независимо от волята ни. Въпросът е дали България ще го

осъществи със запазена индустрия и с европейско финансиране, или ще плати по-късно и по-скъпо с цената на затворени предприятия", посочи Стаменов.

Първото условие е достъпната нисковъглеродна енергия. Без нея предприятията трудно могат едновременно да намаляват емисиите си и да запазят конкурентоспособността на производството и износа. Наред с това инвестициите изискват европейски и национални фондове, гаранции и секторни инструменти за държавна помощ, които да мобилизират частен капитал. Сред неотложните препоръки са създаването на стратегия и правна рамка за CCUS, каквито към момента липсват, както и схема за подпомагане на декарбонизираната индустриална топлина.

Необходима е и промяна в административните условия: едно гише за зелени инвестиции, единен координационен орган, ускорени разрешителни процедури и ясно разпределение на отговорностите. Федерацията настоява също за актуализиране на националния емисионен фактор за електроенергията, така че той да отразява увеличени дял на възобновяемите източници и намаляването на въглеродния интензитет на електропроизводството.

Другото ключово условие е наличието на пазар за нисковъглеродните продукти, чието производство е по-скъпо. БФИЕК предлага въвеждане на задължителни зелени критерии и квоти в обществените поръчки, които да осигурят търсене. Заедно с това е необходим надежден контрол на вноса по механизма за въглеродна корекция на границите (CBAM), така че вносните продукти да понесат равностойна въглеродна тежест с европейските.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ Теми и гости в сутрешните блокове

БНТ, Денят започва"

- Тема: След историческото завръщане на цар Самуил: за знаците и смисъла на споразумението между България и Гърция Гост министърът на културата Евтим Милошев;
- Тема: В Пловдив: разследване за фиктивни хоспитализации и източване на Здравната каса в болница "Свети Георги" - какво се знае до момента?
- Тема: Три седмици преди изборите за президент и вицепрезидент - какво показва последното изследване на „Мяра“?

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Разследването на убийството на Илиян Филипов
- Тема: Използването на изкуствен интелект в образованието.
- Тема: Новата педиатрична болница в Бургас
- Тема: началото на грипния сезон
- Тема: предизборните политически сблъсъци.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - стр. 1, 18 - 3579 евро за персонален номер на кола в България - най-скъпо в Европа

в. Труд - стр. 1, 4, 5 - Брюксел удря с 20 цента горивата

в. Телеграф - стр. 1, 4, 5 - Проучване на "Телеграф" установи: Лютеницата с 40 цента по-солена

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - стр. 2, 3 - Илияна Йотова води двойно пред Андрей Гюров, сигурен втори тур

в. 24 часа - стр. 4 - Фалшиви пациенти за 5 млн. евро докараха арести на декан и още 9-има в болница „Св. Георги" в Пловдив

в. Труд - стр. 3 - Пълен провал с грипните ваксини

в. Труд - стр. 4 - Слагат такса „саниране" във всеки литър бензин

в. Телеграф - стр. 2 - Според проучване на „Алфа Рисърч": Само 2,4 млн. отиват до урните на вота

в. Телеграф - стр. 7 - Пътен шеф излетя заради мантинелите убийци

Водещи интервюта

в. 24 часа - стр. 10, 11 - Георги Пеев: Румъния осъзнава необходимостта от нови мостове на Дунав - това ще гарантира сигурността в региона

в. Труд - стр. 10, 11 - Проф. Здравко Попов: Радикалните промени в Германия ще променят цяла Европа

в. Телеграф - стр. 12, 13 - Военният пилот от Долна Митрополия: Радостин Павлов: Има риск до 2030 г. да приземим учебните самолети

Водещи анализи

в. 24 часа - стр. 9, 10 - Лъжата за изгубените избори от Петър Стоянов

в. Труд - стр. 9 - Искаш или не, накрая идваш в София!

в. Телеграф - стр. 15 - За мантинелите не стига само говорене

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2026 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.